

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Mgr. Jan Svoboda
Číslo	VY_32_INOVACE_13_PRÁVO_2.01_Trestní právo hmotné
Název	Trestní právo
Téma hodiny	Trestní právo hmotné
Předmět	Právo
Ročník/y/	1. ročník
Datum vytvoření	15.1.2013
Anotace	Výkladová prezentace k tématu Trestní právo hmotné
Očekávaný výstup	Žák je schopen popsat strukturu Trestního zákoníku a stručně popsat obsah vybraných paragrafů.
Druh učebního materiálu	Prezentace

Trestní právo

Trestní právo hmotné

Vypracoval: Mgr. Jan Svoboda

Trestní právo je to souhrn právních norem o trestání fyzických osob za závažná provinění.

Trestní právo je odvětvím veřejného práva.

Trestní právo dělíme na:

- **Hmotné** - Trestní zákoník - zák. č. 40/2009 Sb.
- **Procesní** - Trestní řád z. č. 141/1961 Sb.

Trestní právo hmotné (Trestní zákoník)

- je odvětvím českého veřejného práva
- úkolem je chránit důležité společenské zájmy před trestnými činy
- vymezuje, které jednání je trestným činem
- stanoví podmínky trestní odpovědnosti
- stanoví tresty a ochranná opatření, které pak pachatelům ukládají soudy jménem republiky

Trestní zákoník je rozdělen na části:

Obecnou

Obsahuje základní podmínky trestní odpovědnosti týkající se všech druhů trestných činů (zde uvedeno např.: co je tr. čin, kdo je pachatel, kdo je spolupachatel, co je to nutná obrana a krajní nouze, je zde uvedena působnost trestního zákona, jsou zde uvedeny druhy trestů, které lze uložit za spáchané trestné činy atd. - §1 – §139

Zvláštní

jsou zde definovány trestné činy s uvedením trestů, které se za ně ukládají - §140 - §418

Trestný čin - § 13

- Je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně.
- K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že stačí zavinění z nedbalosti.

Trestné činy se dělí na přečiny a zločiny - § 14

- Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.
- Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.

Pachatel § 22

- Pachatelem trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná.
- Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil jiné osoby, která není trestně odpovědná pro nedostatek věku, nepříčetnost, omyl, anebo proto, že jednala v nutné obraně, krajní nouzi či za jiné okolnosti vylučující protiprávnost, anebo sama nejednala nebo nejednala zaviněně.

Spolupachatel § 23

Byl-li trestný čin spáchán úmyslným společným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama (spolupachatelé).

Podmínky trestní odpovědnosti

Věk - § 25

Kdo v době spáchání činu nedovrší patnáctý rok svého věku, není trestně odpovědný.

Nepříčetnost § 26

Kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný.

Okolnosti vylučující protiprávnost činu

Krajní nouze § 28

- Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.
- Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

Nutná obrana § 29

- Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.
- Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Druhy trestů § 52

Za spáchané trestné činy může soud uložit tresty:

1. **odnětí svobody** (maximálně 20 let) – nepodmíněný a podmíněný (u trestů do 3 let),
2. **domácí vězení** - ve dnech pracovního klidu a pracovního volna po celý den a v ostatních dnech v době od 20.00 hodin do 05.00 hodin, délka trestu až 2 roky,
3. **obecně prospěšné práce** (50-300 hodin) - za každou neodpracovanou hodinu jeden den trestu odnětí svobody,
4. **propadnutí majetku**,
5. **peněžitý trest** (2.000,- Kč až 36.500.000,- Kč),

6. propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty,
7. zákaz činnosti,(1-10 let),
8. zákaz pobytu, (1-10 let),
9. zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce (až 10 let),
10. ztrátu čestných titulů nebo vyznamenání,
11. ztrátu vojenské hodnosti (hodnost se snižuje na vojína),
12. vyhoštění.

Trestem odnětí svobody se rozumí, nestanoví-li trestní zákon jinak:

- a) nepodmíněný trest odnětí svobody,
- b) podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody,
- c) podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem.

Výjimečný trest § 54

Výjimečným trestem se rozumí:

- trest odnětí svobody nad dvacet až do třiceti
- trest odnětí svobody na doživotí

Výjimečný trest může být uložen jen za zvlášť závažný zločin, u něhož to trestní zákon dovoluje. Trest odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let může soud uložit pouze tehdy, jestliže závažnost zvlášť závažného zločinu je velmi vysoká nebo možnost nápravy pachatele je obzvláště ztížena.

Pracovní list

Uved' jaké znáš tresty:

Uved jaké znáš výjimečné tresty:

Pracovní list

Trestní právo dělíme na :

Z čeho se skládá trestní zákoník a co obsahují jeho části:

Uveď na co dělíme trestné činy:

Uveď okolnosti vylučující protiprávnost činu:

Použité zdroje:

- Trestní zákoník - zák. č. 40/2009 Sb.
- TOMANCOVÁ, Jaroslava a Karel SCHELLE. A KOL. *Právní nauka pro školy a praxi*. VI. Praha: EUROLEX, 2004. ISBN 80-86432-78-5.
- TOMANCOVÁ, JUDr. Jaroslava. A KOL. *Základy práva (nejen) pro školy*. Boskovice: František Šalé - ALBERT, 2007. ISBN 80-7326-110-3.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Jan Svoboda.

